

Een kwart van de vandalen zelf geweldslachtoffer

Daders als slachtoffers

Een derde van de daders die zeggen zich schuldig te hebben gemaakt aan een of andere vorm van geweld is zelf ook slachtoffer van mishandeling of bedreiging. Een vijfde van de geweldsdaders is slachtoffer van vernieling.

Onder de jongeren die handelen in gestolen goederen, een wapen dragen of fietsen stelen is ruim een kwart slachtoffer van mishandeling of bedreiging. Bijna van een kwart van de vandalen is slachtoffer geweest van geweld, een op de vijf zelf ook van vandalisme.

Gezamenlijk leefpatroon

In de vakliteratuur wordt de samenhang tussen daderschap en slachtofferschap verklaard door het 'gezamenlijke' leefpatroon van daders en slachtoffers. Anders gezegd: ze komen elkaar vaak tegen. De plaatsen van samenkomst moeten wel zo ingericht zijn dat criminele handelingen mogelijk zijn: de sociale controle moet gering zijn. Dit is vaak het geval op de plaatsen waar jongeren 's avonds uitgaan en bijvoorbeeld niet in het museum of in de kerk. Daar komt bij dat het gebruik van alcohol of drugs de psychologische drempel tegen het plegen van misdrijven verlaagt en potentiële slachtoffers kwetsbaarder maakt.

Meer alcohol en drugs

Uit gegevens van het *Permanent Onderzoek Leefsituatie* blijkt dat zowel slachtoffers als daders vaker naar het café gaan dan jongeren die niet met de kleine criminaliteit in aanra-

king zijn gekomen. Naast het café blijken ook het buurthuis en de disco door daders en slachtoffers vaker te worden bezocht. Daders en slachtoffers behoren minder vaak tot een kerkgenootschap dan andere jongeren en alleen slachtoffers gaan vaker naar het museum.

Het druggebruik is onder beide groepen hoger dan onder andere jongeren, vooral bij slachtoffers en daders van geweld en bij graffitiplagers, helers en fietsendieven. Bij slachtoffers van zakkenrollerij is eveneens sprake van verhoogd druggebruik.

Daders en de slachtoffers van geweld drinken meer dan andere jongeren. Daders drinken vooral in het weekend veel meer alcohol.

Laat naar bed

Daders en slachtoffers doen meer aan sport. Meer daders dan slachtoffers spijbelen, maar beide groepen doen dit meer in vergelijking met het landelijk gemiddelde. Thuiswonende slachtoffers en daders hebben vaker problemen met hun ouders over huiswerk of over geldzaken.

Beide groepen roken ook veel meer dan gemiddeld. Met betrekking tot gezondheidsbevorderende gewoonten als gezond eten, minder roken en drinken, aspirine slikken of vroeg naar bed gaan scoren daders en slacht-

offers ongunstiger dan de gemiddelde bevolking van 12 tot 30 jaar.

Belemmerd in vrije tijd

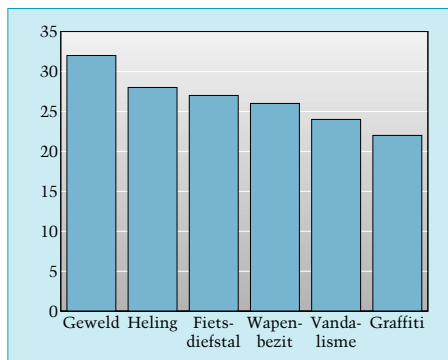
Slachtoffers zeggen daarnaast nog dat zij vooral in hun vrije tijd belemmerd worden door een 'handicap, aandoening of ziekte'. Daders van welke vorm van kleine criminaliteit dan ook melden daarentegen geen belemmeringen. Waarschijnlijk heeft het slachtoffer worden zoveel indruk gemaakt dat men tijdens de vrijetijdsbesteding een psychologische handicap ervaart.

Veel andere verschillen zijn ook terug te voeren op subjectieve zaken. Slachtoffers vinden vaker dat er enge plekken in de buurt zijn, daders niet. Interessant is daarnaast dat slachtoffers van geweld meer geïnteresseerd zijn in politiek, maar minder tevreden zijn over de regering. Bij de daders van geweld is dat niet het geval.

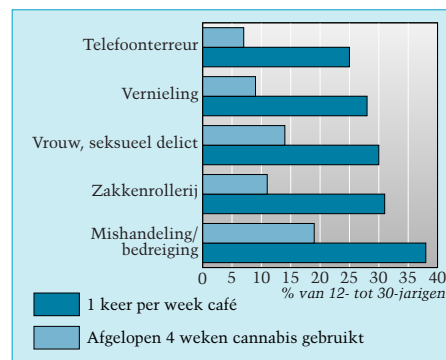
Gaat het om meer feitelijke zaken dan blijkt dat daders minder contact hebben met de familie, maar meer met vrienden. Bij slachtoffers zijn de verschillen veel minder extreem. ◀

Christine Jol

Geweldslachtoffers als daders naar delict

Slachtoffers naar delict en uitgaansgedrag

Daders naar delict en uitgaansgedrag

